

ko bi cesar to zaukazal. Göczel odvrne, da ne. Lendl toži in Göczel zgubi oficirsko čast. To pa je Magjare strašno razburilo, povsod častijo in slavo Göczelna. Ogersko ministerstvo je bankirjem v Berolin prodalo 40 milijonov zlate rente; toraj bodo ogerski davkeplačilci zlate obresti plačevali berolinskim Judom. — Hrvatske volitve so dokončane; vlada ima ogromno večino okolo 50 glasov, Mrazovičeva stranka samo 14, Starčević 9. Vladin pritisk bil je nedostojen. Župnik Zorko bil je v Krapini ugrabljen in v zapor odpeljan, da nebi mogel voliti. To je sramota za hrvatsko vladino stranko!

Vnanje države. Iz Amerike poroča telegraf, da je predsednik Garfield 19. septembra zvečer umrl. Za izredno poštenim možem, ki je nekdanj kot kočijaž si borni kruh služil, a naposled postal predsednik najmočnejše republike na svetu, vsi močno žalujejo. Naslednik mu je Arthur Chester. — Francozom se v Afriki hudo godi, uže 100.000 mož so tje poslali, a sedaj se vidi, da so novi republikanski generali za nič, kedaj bode je kateri tepen od slabo orožanih Arabov, ki so večidel le konjeniki, ter nimajo ne kanonov, pa ne pešakov. — Italijani so med seboj močno zbegani, nekateri so neverneži in freimaurejci, drugi pa zvesti katoličani, nezadovoljni pa so vsi. Papež so Poljakom poslali tolažilno pisanje. — Grki zasedli so sedaj skoro vso Tesalijo in dobili lep kos zemlje brez vojske. — Turški sultan hoče dolgove stare odvaliti na krščanske države: Bolgarija bi naj prevzela 720 milijonov frankov, Bosna in Hercegovina 800, Grška 200, Srbija 130, Rumunija 130 in Črnogora 133. Tega ne plača nihče, rajši zgrabijo vsi za meč. — Rusi ponujajo Srbom kupčijsko nagodbo. — Bismark hoče baje več izgnanih škofov pozvati domov. — Ponovljena zveza pruske Nemčije z mogočno Rusijo dela državnikom veliko premišljevanja, kam ta zveza meri, proti komu da je obrnena? — V Aziji ob reki Amur hočejo Rusi narediti velike naselbine.

Za poduk in kratek čas.

Modra ženska glava.

O svojem času živel je kralj, ki je imel navado, svoje podložnike nadlegovati s vsakojakimi zviti vprašanji. Enkrat rekel je nekemu starcu: „Poslušaj me, starček! ako mi do jutri ne poveš, koliko velja moja brada, ne boš dolgo svoje gladil!“ Sivobrati starec pride domu ves pobit in žalosten. To opazi njegova šestnajstletna hčerka ter ga vpraša, zakaj da je tako otožen. Na to jej oče izpoveda vse, kaj je in kako je. „To vam oče, naj ne dela skrbi“, reče mlado dekle. „Lezite in spavajte mirno; jutri vam bom naznanila, kaj bode kralju odgovorili.“ Tako se je zgodilo. Sledeči dan, ko se je starec pripravljal na odgo-

vor pred kraljem, mu njegova hči reče: „Na kraljevo vprašanje odgovorite, da njegova brada velja toliko, kakor samo trikratni dež skozi celo leto, — in vse bo dobro.“

Starec odrine; a ko pride do kralja, ga ta vpraša: „No, stari! koliko je vredna moja brada? Toda dobro prevdari, kaj boš rekel, ako ti je tvoja mila!“ „Svetla krona! Jaz sem tuhtal in tuhtal, ali ničesar druga nisem iztuhtal kakor le to, da je tvoja brada vredna samo trikratni dež skozi leto.“ „Dobro, starec! Odgovoril si, kakor sem si tudi sam demislil. Vendar povej mi po pravici, kdo ti je tukaj pomagal, ker po lastnih možganih bi ne prišel na to“, govori kralj. Starec odvrne: „Po pravici hočem povedati, ker ljubim resnico. — Do tega odgovora mi je pripomogla moja jedina hčerka.“ „E, to mora biti ženska glava, ki se je temu domodrla“, nastavi kralj. „No, ker je tako modra, glej, pošljem jej eno povestmo kodle, pa jej reči, da sem zapovedal, naj to sprede ter setke robače (srajce) za vse moje vojake, to pa od tega edinega povesta. Če tega ne stori, ne bode dolgo modrovala.“ Potem kralj odpusti starca.

„Sivobradec se vrne domu zelo nevoljen in otožen. „Kaj je, oče!“ dé hči, stopivši pred njega. „Mar odgovor ni bil po volji, ker ste tako čemeren?“ „Odgovor je moja draga, bil dober; ali glej! za tebe tri sto nadlog!“ — „Kralj to pošilja toto jedno povestmo ter zapoveda, da to spredeš in setkeš srajce za vso njegovo vojsko od tega jedinega povesta.“ „Prav lahko bo to!“ odgovori domišljava hči. „Jutri bom uže povedala, kaj naj kralju rečete!“

Sledeče jutro pristopila je hči k očetu z besedami: „Glejte, oče! To je igla. Odnosite jo kralju, pa mu recite, da bom jaz od njegovega povesta spredla in setkala oblačila za vse njegove vojake, samo naj on poprej z železom od tote igle podkuje vse konje svojih konjenikov na vse četiri noge, vrh tega še za vse konjenike naj da ponapravi žblje ali „eveke“ za škornje in za svoje ostrege. Če kralj to stori, kmalu bom tudi jaz po njegovej volji vse opravila.“ Starec odide ter kralju naznani od besede do besede vse, kakor mu je bila hči naročila. Kralj posluša in se čudi modrosti ženske glave, potem spregovori: „Čuj me, starček! Takšne modrosti v ženskej glavi še nisem zasledil v vsej svojej državi. To bi bila za-me žena, kakoršne si že zdavnaj želim. Reci toraj svojej hčeri, da bi jo jaz rad v zakon vzel, samo to jedino mora mi prvlje obljubiti, da mi s svojo modrostjo ne bode nikdar delala ovire pri mojem mišljenju in ravnanju. Ako mi to obeča, bode — kraljica! Če bi pa svoje besede ne držala, na mestu jo odpodim.“

Veselo prikoraka starec do svoje hiše, a še veselejše sporoča hčeri, kar je kralj vse rekel. Mlado dekle dolgo ne pomišlja, — voljna je vzeti kralja, vendar le pod pogojem, da jej kralj takrat,

ko bi morala zapustiti njegovo palačo, dovoli seboj odnesti jeden predmet kakoršen si bodi. Kralj pogodbo zvē, z isto je zadovoljen. Sčasoma je bila slovesna poroka, a zakonca sta živela, kakor se to možu in ženi spodobi. Čez nekoliko časa se kralj poda na lov. Primeri se, da pride do grmovja neke babe. Med gostim šibičjem nekaj zašumi. Lovec opazi nekšno stvar; zdi mu se, da je srna, zatoraj puško sproži in ustrelil — babino jedino tele, ki si je v grmovju muhe odganjalo. „Kuku le-le! moje malo tele!“ zavrisne baba, ko vidi nesrečo; no, spoznavši kralja, vtihne, se sključi in pobere pete.

Ko je kralj odšel, začne baba premišljevati: kaj sedaj? Naposled jej prigovarjajo druge žene, da naj gre h kraljici, češ ona je jako dobra, pa naj njej potoži. Dobro! Nesrečna ženica nameri svoje stopinje naravnost proti kraljici. Tje dospēvši začne toževati o nadlogi, ki jo je zadela. Kraljica potolaži staro ženko, rekoč: „Moja draga! Kralj bo se vrnil istim potem; toraj bo zopet šel mimo tvojega grmovja. Idi hitro ter naberi veliko kopriv pa jih razprestri zraven pota. Ko boš videla kralja, a ti začni mlatiti koprive. Kralj bo te gotovo vprašal, kaj neki delaš? Ti mu pa odgovori: „Mlatim žito!“ On bo ti dejal: „Pojdi, ne bodi nora! kako bi kopriva bila žito?“ A ti mu zavrni z besedami: „Svetli kralj! — ravno tako kakor bi tudi tele bilo srna“.

Kakor je kraljica svetovala, to je naša starka vse opravila. Vrnivši se domu, nabrala je celo breme kopriv ter jih zrazložila poleg steze, po kojej bo moral kralj priti. Ona čaka. Kakor hitro pa je zagledala kralja, začela je po koprivah skakati in mlatiti, mislil bi, da je zblaznila. „Hej, baba, da bi te srečala pamet! kaj delaš?“ začuden povpraša kralj. „Svetli vladar!“ odgovori uboga starica — „mlatim žito, morda še dobim ktero zrnice, ki je po toči še preostalo“. „Pojdi, pojdi! ne kregaj se s pametjo! kako bi kopriva bila žito?“ pravi kralj. „Pač tako, kakor bi tudi moje tele bilo srna“, odgovori ženica. Kralj si mahoma domisli, kamo starka meri, a da se dalje z njo ne prepira, segne v žep in ženi vrže nekoliko dukatov, naj bi se ne togotila. Ob enem mu pa v glavo šine misel, ne bi li pri tem bilo kaj kraljičinega masla.

„Si li ti nekaj babi kaj svetovala?“ vpraša kralj svojo soprogo, ko je prišel do nje v svojem dvoru? Kraljica, dobra in odkritosrčna duša, obstoji vse. To je bilo ogenj v strehi. Kralj jej očita, da je prelomila svojo obljubo, zatoraj naj pobere svoja šila in kopita pa hajdi z kraljevega dvora!

Mirna duša, kakoršna je bila kraljica, ne reče ne pet ne šest, ampak se začne spravljati izpod strehe kraljeve. „Hočem kralj!“ govori ona, „hočem storiti po tvojej volji“, potem pa pristavi: „Vendar tudi ti mi moraš dovoliti, kar si mi obljubil za ta slučaj, namreč, da odhajajoč smem odnesti predmet kateri si bodi“. „Nosi, če hočeš

polovico mojega premoženja, samo da mi odideš!“ odreže se kralj. „Toraj kralj! vsled tote obljube hočem seboj vzeti to, kar mi je najljubše“. To rekši, z obema rokama zgrabi kralja, da bi ga odnesla. Kralj se začudi in nasmeje modrosti svoje žene, jeza in čemēr mu mineta, objame svojo soprogo in — od tega časa neslogi in prepiru ni bilo več sluha ne duha!

„Blagor vendar onemu, kdor je moder in pameten!“ — pristavlja hrvaški priobčevalec opisane narodne pripovedke. M. K.

Smešničar 38. Pijana žena je pri gospodinjstvu veliko zamudila in zapravila. Mož se jej pogrozi, da jo živo pokoplje, ako jo še enkrat pijano dobi; pa uže prihodnji dan je obležala od pijanosti; mož jo spravi pod neko škrinjo in dobro zadela da od nikoder ne pride svitloba do nje, misleč jo ostrašiti in poboljšati, ko bi se prebudila v takem stanu; pa ko jej mine omotica, se prebudi in začne tolči po škrinji ter na ves glas upiti: „hej vi, kateri ste na tem drugem sveti, jeli imate kde kaj žganja?“ J. Jamički.

Razne stvari.

(Za Modrinjakovo svečanost) v Središču, ki se bo vršila 25. t. m., se delajo velike priprave in ta dan obljubi biti velik naroden dan. Udeležba od domačih in tujcev upa biti obilna. — Naj te svečanosti nikdo ne zamudi. Slavnostni govor ima č. g. Bož. Rajč. Potem je narodna svečanost v šotoru na Središkej livadi in zvečer ples.

(Denarjev našlo) v znesku 6 fl. je se v Petrovčah. Lastnik se naj oglasi pri šušanu.

(Ranjkega župnika Čajnerja) oskrbnica je zaprta, ker je hotela v celjskeje hranilnici vzdignoti 500 fl. s knjižicami, katere so bile l. 1878 ukradene, amortizirane in župnik je denarje po novimi knjižicah vzel iz kranilnice.

(V Krapjem obesil) se je tukajšnji kmet M. F. (Filipič). Revez bil je znan kot jako pošten mož Toda začelo se mu je mešati ter je žganico pil kakor vodo. V norosti našel je tako žalostno smrt. Dan pred tem činom si je nož na vrat nastavljal. Ljudje, ki so to videli, so mu vzeli nož, a vse vojke in podobne reči sposkrili. Vendar mu je nekje prišel do rok lanec, „žlajdrca“ imenovan; s totim si jo dne 14. t. m. po poldne na štalah šinjak obvezal. — Ljubi Bog nas obvaruj pri zdravej pameti!

(„Kres“) objavil je v 9. številu sledečo tvarino: Pomladanski vetrovi, Slovenec, Slovan sem, Vgozdu, Blagodejna zvezdica, Glas iz slov. gor, Straža pri ovcah, Copernice so, Šege, običaji in narodni prazniki pri Srbih, Svobodne misli o naši izobrazbi, Prešeren, Obraz rožanskega razrečja na Koroškem, Zgodovinske črtice, Drobnosti,

(Slovenci okolo nemškega Gradca) bivali so še pred 720 leti. Kajti zapisano beremo (Diplom.